

OLGU SUNUMU

F.Ü.Sağ.Bil.Vet.Derg.
2016; 30 (3): 239 - 242
<http://www.fusabil.org>

Bir Buzağıda Hamartom Nedeniyle Dış Kulak Yolu Obstrüksiyonu ve Tedavisi

Ali Said DURMUŞ¹
Yesari ERÖKSÜZ²
Sema ÇAKIR¹
Canan AKDENİZ İNCİLİ²

¹ Fırat Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı,
Elazığ, TÜRKİYE

² Fırat Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Patoloji Anabilim Dalı,
Elazığ, TÜRKİYE

Bu çalışmada 3.5 aylık dişi Montefon buzağıda kulak kepçesinde bilateral hamartom olgusu tanımlandı. Her iki kulak kepçesinin iç yüzünde, çizgisel tarzda tümör benzeri kitleler dış kulak yolunu tıkamaktaydı. Buna ek olarak, söz konusu oluşumların dış kulak deliğinin içine doğru lokalize olduğu gözlemlendi. Bölgesel olarak herhangi patolojik bir akıntı ve enfeksiyon belirtisi saptanmadı. Hinz yöntemi ile dış kulak yolu açıldı. Operasyon sırasında, tümöral kitleler tamamen ortadan kaldırılamadı ve bunun dış kulak kepçesinin total ekstirpasyonu ile mümkün olacağı tespit edildi. Buzağı sahibinin isteği ile daha ileri operatif müdahale yapılmadı. Biyopsi örneklerinin mikroskopik muayenesinde subkutisteki kıl foliküllerinin ve ter bezlerinin atrofik görünümde olduğu, dermiste aşırı miktardaki kollagen dokunun varlığı ve bunun dermiste nodül oluşturduğu ve ayrıca bu alanlarda kollagen ipliklerinin normale göre daha ince ve düzensiz bir yapıda olduğu dikkati çekti. Epidermis hafif şekilde kabartı oluşturmuştu. İğsi şekilli hücrelerin kollagen ipliklerin arasına gömülmüş olduğu ve yer yer kanamalara ve adipöz dokuya rastlandı.

Kulak kanalı delikleri cerrahi müdahale sonrası sonra 3 ay boyunca normal kanal açıklığını muhafaza etmiştir. Bu süreçte, tümör kitlesinin büyüklüğünde bir artış gözlenmedi ve hayvan normal bir yaşamına devam etti.

Bu olgu sunumunda buzağılarda daha önce rapor edilmeyen bilateral dış kulak kepçesi hamartomunun tanımlandığı ve literatüre katkıda bulunduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Buzağı, hamartom, kulak kepçesi

Obstruction of the external auditory canal due to hamartoma in a calf, and its treatment

A case of bilateral pinnal hamartoma was described in a 3.5-month-old female Brown Swiss calf. There was a bilateral, tumor-like folds causing obstruction of external auditory meatus without further involvement of auditory meatus inside the pinnal surface. There was no signs of pathological discharge or infection. Hinz method was performed for the opening of the external ear canal. During the operation, the masses could not be removed completely, and it was determined that this would not be possible without total extirpation of the external ear pinna. With the request of the owner, the mass was not removed totally. Histopathologic examination revealed a dermal nodule consisted of excessive collagen blending into the surrounding dermis. Collagen fibers were disorganized and thinner compared to the normal pinna. Fusiform fibrocytes were embedded between collagen fibers. Hair follicles were compressed or atrophied, and the epidermis was mildly elevated. Spindle cells were embedded in collagen fibers together with focal hemorrhage and adipose tissue.

External auditory canal preserved its normal condition during 3 month period after the operation. During this period, no increase in the size of the mass was detected, and the animal continue normal life.

In this case report, it is thought that bilateral external ear pinnal hamartoma which have not been reported before in calves have been identified and contributed to the literature.

Key Words: Calf, hamartoma, pinna

Geliş Tarihi : 17.05.2016
Kabul Tarihi : 17.06.2016

Yazışma Adresi Correspondence

Ali Said DURMUŞ
Fırat Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı,
Elazığ - TÜRKİYE

asdurmus@firat.edu.tr

Giriş

Dış kulak yolunda yerleşim gösteren ve kulak kanalını tıkayan çeşitli tümöral kitlelerin bulunduğunu rapor eden çalışmalar mevcuttur (1, 2). Dış kulak yolunda papillom, fibrom, basaliom, adenom ve sarkom benzeri tümörleri ile at, sığır ve köpeklerde sıklıkla gözlenirken, ender olarak da kulak yolu kıkırdağına ait hamartomlarla karşılaşıldığı bildirilmektedir. Neoplastik oluşumlar halinde yaşlı köpek ve kedilerde konjunktif doku hipertroflerine ait granülomlara da rastlanıldığı bildirilmektedir (3). Kulak kanalını neoplastik oluşumlar, kulak kiri, yabancı cisimler (3) ve kronik suppuratif otitis media nedeniyle oluşan stenozlar (4) tıkayabilmektedir. Bu gibi durumlarda kaşıntı, ağrı ve geçici işitme kayıpları gözlenebilmektedir. Tedavisinde tıkanıklığı oluşturan nedenlerin operatif olarak uzaklaştırılması gerçekleştirilmektedir (3, 5).

Hamartom terimi bir organ veya dokuda bulunan olgun hücrelerin veya doku elemanlarının aşırı ve fokal üremesiyle invaziv olmayan, düzensiz, tümör benzeri bir oluşumu ifade eder (6, 7). Literatür araştırmaları sonucunda buzağılarda daha önce kulak kepçesinde bilateral mezenkimal hamartom olgusu ile ilgili çalışmalarla karşılaşılmamıştır. Bu olgu sunumunda 3.5 aylık, dişi Montofon buzağıda dış kulakyolunun obstrüksiyonuna neden olan bilateral hamartom olgusunun tanımlanması ve operatif tedavisinin rapor edilmesi amaçlanmıştır.

Olgu Sunumu

Her iki kulak kepçesinde doğumundan itibaren tümöral kitleler bulunduğu bildirilen 3.5 aylık, dişi Montofon buzağı çalışmanın materyalini oluşturdu. İncelemede her iki kulağın aşağıya doğru sarkık durumda olduğu ve hareket ettirilmesinde güçlük bulunduğu belirlendi. Makroskopik bakıda her iki kulak kepçesinin iç tarafında dış kulak yolunu tıkayan kabartıların bulunduğu belirlendi (Şekil 1A, Şekil 1B). Otoskopla gerçekleştirilen muayenede tümöral oluşumların meatus acusticus externus'un içine doğru yerleşim gösterdiği, bununla birlikte kulak yolunun derin kısımlarının ve kulak zarının normal yapıya sahip olduğu gözlemlendi. Bölgesel herhangi patolojik bir akıntı ve enfeksiyon belirtisi gözlenmedi. Yapılan muayenelerde hayvanın düşük şiddetteki seslere karşı tepki vermediği, daha yüksek şiddetteki seslere ise verdiği tepkilerin yetersiz olduğu gözlemlendi.

Operasyon bölgesinin tıraşı ve povidone iodine ile dezenfeksiyonu yapıldıktan sonra kas içi Xylazine HCL 0.2 mg/kg (Rompun, Bayer, 23.32 mg/mL) enjeksiyonu ve damar içi Ketamine HCL 2 mg/kg (Ketalar, Parke-Davis, 100 mg/mL) enjeksiyonu ile genel anesteziye alındı. Ayrıca operasyon bölgesine Lidokain HCl (L-Anestın, Alke, 20 mg/mL) ile lokal infiltrasyon anestezi uygulandı. Hinz yöntemi kullanılarak yapılan operasyonla dış kulak yolu açıldı (Şekil 1E). Operasyon esnasında kulak kepçesindeki tümöral kitlelerin tamamıyla uzaklaştırılamayacağı, bu işlemin kulak kepçesinin total ekstirpasyonu ile mümkün olabileceği belirlendi. Hasta sahibinin isteği de göz önünde tutularak kitlelerin uzaklaştırılma işlemi gerçekleştirilmedi. Operasyon sonucunda kulak kanalının tamamen açıldığı ve kanal içerisinde kitleye ait kalıntıların bulunmadığı belirlendi. Kulak kanalında herhangi patolojik bir akıntı gözlenmedi. Bununla birlikte kitlelerden mikroskopik incelemeler için örnekler alındı. Operasyon sonrası 7 gün süreyle parenteral antibiyotik uygulamaları yapılarak 10 gün sonra dikişler uzaklaştırıldı (Şekil 1C, Şekil 1D). Postoperatif muayenelerde operasyon yarasının normal olarak iyileştiği belirlenirken, hayvanın dış seslere karşı tepkilerinde artış gözlemlendi.

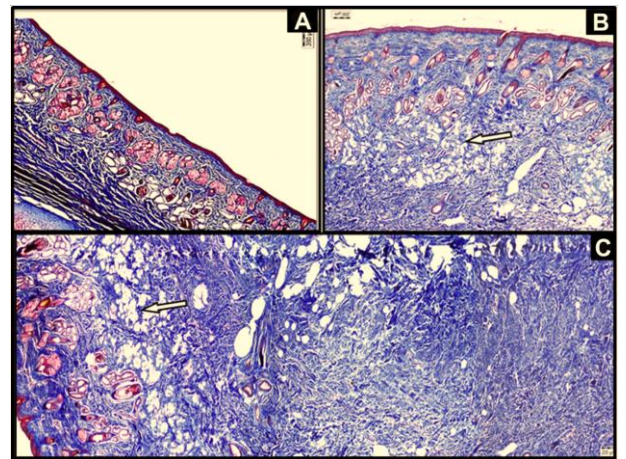
Biyopsi örnekleri (10×3×6 mm ve 8×12×7 mm) ve aynı yaş ve ırktan başka bir buzağıda ve aynı bölgeden karşılaştırmak amacıyla alınan örnekler %10 formalin çözeltisinde tespit edildi. Rutin yöntemlerle hazırlanan parafin bloklar yaklaşık 5 µm kalınlığında kesildikten

sonra, hematoksilin-eozin ve Masson's trichrome yöntemleriyle boyanarak ışık mikroskopunda incelendi.

Biyopsi örneklerinin mikroskopik muayenesinde subkutisteki kıl foliküllerinin ve ter bezlerinin atrofik görünümde olduğu, dermiste aşırı miktardaki kollagen dokunun varlığı ve bunun dermiste nodül oluşturduğu ve ayrıca bu alanlarda kollagen ipliklerinin normale göre (Şekil 2A) daha ince ve düzensiz bir yapıda olduğu dikkati çekti (Şekil 2B, Şekil 2C). Epidermis hafif şekilde kabartı oluşturmuştu. İğsi şekilli hücrelerin kollagen ipliklerin arasına gömülmüş olduğu ve yer yer kanamalara ve mezenkimal dokuya rastlandı. Yapılan muayeneler sonucunda kitlelerin mezenkimal hamartom olduğu belirlendi. Operasyon sonrası 3 aylık süre içerisinde kulak kanalının açıklığını muhafaza ettiği, hayvanın normal yaşamını devam ettirdiği gözlemlendi.

Şekil 1. Buzağıda kulağın operasyon öncesi ve sonrası görünüşleri. Sağ (A) ve sol (B) kulağın operasyon öncesi görünümü. Sağ (C) ve sol (D) kulağın postoperatif 10. gündeki görünümü. (E) Kulağın operasyondan hemen sonraki görünümü

Şekil 2. Kulak kepçesinin histolojik görünüşleri. (A) Normal kulak kepçesinin histolojik görünümü, dermiste kalın ve düzenli kollagen iplikleri. (B, C) Subkutis'te bezlerde atrofi, subkutis ve dermiste aşırı kalınlaşma, ince ve düzensiz kollagen iplikler ve dermiste adipöz doku (oklar) varlığı. Masson's trichrome, ×4

Tartışma

Hayvanlarda gözlenen ve gelişimi yönünden farklılık gösteren konjenital tümörlerin büyük çoğunluğunun mezenkimal kaynaklı tümörlerden oluştuğu bildirilmektedir (8-11). Hamartom normal dokunun disorganize proliferasyonu sonucu oluşan tümör benzeri lezyonlar olarak adlandırılmaktadır. İnsanlarda kulak kepçesinde gözlenen hamartom olguları rapor edilmiştir (12, 13). Kulakla ilgili olarak follikülosebasöz kistik hamartom (13, 14), kıl follikül dokusunun hamartomu (12), orta kulakta (15) ve internal kulak kanalında (16, 17) hamartom olgularının rapor edildiği makaleler de bulunmaktadır. Newman ve ark. (18) bir buzağıda dermal hamartomu rapor etmişler ve bu olgunun buzağılarda gözlenen ilk dermal hamartom olduğunu bildirmişlerdir. Literatür araştırmalarından buzağılarda gingival vasküler hamartomlarla nispeten sıklıkla karşılaşıldığı anlaşılmaktadır (11, 19-21). Bununla birlikte yapılan kaynak araştırmaları sonucunda buzağılarda kulak kepçesinde bilateral mezenkimal hamartom olguları ile ilgili çalışmalarla karşılaşılmamıştır. Bu olgu sunumu ile birlikte 3 aylık, dişi Montofon buzağıda bilateral hamartom olgusunun tanımlanması ve bu nedenle tıkanan dış kulak yolunun operatif tedavisinin rapor edilmesi amaçlanmıştır.

Hamartomların çoğunlukla konjenital olarak gözlemlendiği bildirilmektedir (13). Bu olgu sunumunda da bilateral olarak gözlenen hamartom olgusunun hayvanda konjenital olarak bulunduğu ve hayvan 3.5 aylık oluncaya kadar hemen hemen aynı boyutlarını koruduğu, kitlerde anormal bir artış gözlenmediği bildirildi.

Benign nitelik gösteren olguların opere edilebileceği, mümkün olan durumlarda kitlelerin total ekstirpasyonlarının yapılarak uzaklaştırılabileceği bildirilmektedir (3). Bu olgu sunumunda karşılaşılan kitlelerin total olarak uzaklaştırma işlemi gerçekleştirilemedi. Bununla birlikte kulak kanalının açılması, hayvanın işitme fonksiyonunu geri kazanması

Kaynaklar

1. Gülçubuk A, Gürel A. 1995-2000 yılları arasında İstanbul'da saptanan köpek tümörleri. İstanbul Üniv Vet Fak Derg 2003; 29: 83-91.
2. Zur G. Bilateral ear canal neoplasia in three dogs. Vet Dermatol 2005; 16: 276-280.
3. Samsar E, Akın F. Özel Cerrahi. Ankara: Medipres, 2002.
4. Verma H, Sah SU, James M. Rehabilitative challenges in the bilateral aural stenosis post chronic suppurative otitis media surgery: A case study. Indian J Otol 2015; 21: 57-60.
5. Kesser BW. "External ear obstructions". <http://www.merckmanuals.com/professional/ear,-nose,-and-throat-disorders/external-ear-disorders/external-ear-obstructions/19.04.2016>.
6. Dubielzig RR, Ketring KL, McLenan GJ, Albert DM. Veterinary Ocular Pathology, The Uvea, A Comparative Review. 1st Edition, Oxford: Saunders Elsevier, 2010.
7. Kılıç N. Tümör (Ur). In: Görgül OS, Yanık K, Seyrek-İntaş D, ve ark. Veteriner Genel Cerrahi. Malatya: Medipres 2012: 289-299.
8. Misdorp W. Congenital and hereditary tumours in domestic animals, 2. Pigs. A review. Vet Q 2003; 25: 17-30.
9. Misdorp W. Congenital tumours and tumour-like lesions in domestic animals. 1. cattle. A review. Vet Q 2002; 24: 1-11.
10. Misdorp W. Congenital tumours and tumour-like lesions in domestic animals, 3. Horses. A review. Vet Q 2003; 25: 61-71.
11. Yüksel H, Aslan L. 1998-2003 yılları arasında incelenen evcil hayvan tümörleri. YYÜ Vet Fak Derg 2005; 16: 5-7.
12. Karthikeyan P, Paulraj P. An unusual benign tumor of pinna - A case report. Indian J Otolaryngol Head Neck Surg 2010; 62: 195-197.

ve kulak enfeksiyonlarına yatkınlığın ortadan kaldırılması amaçlandı.

Dış kulak kanalında oluşan kitlelerin uzaklaştırılması için değişik yöntemlerin kullanıldığı bildirilmektedir. Özellikle dış kulak kanalının içerisine yayılmış kitlelere ulaşmak amacıyla Hinz yönteminin uygulanması önerilmektedir (22, 23). Kulak kanalında saptanan tümöral oluşumların kötü huylu olması durumunda ise kulak kanalının total ablasyonu ile tedavi yoluna gidilebileceği bildirilmektedir (3, 22). Sunulan bu olguda Hinz yöntemi kullanılarak dış kulak kanalı açığa çıkarıldı. Kitlelerin kulak kanalının dış deliğinin içerisine doğru az yayılım göstermesi nedeniyle Hinz yönteminin uygulanmasından sonra kulak kanalının normal açıklığına kavuştuğu belirlendi.

Hamartomlar genellikle doğuştan olup, etkilenen organın gelişmesini tamamlamasıyla hamartomlar da büyümelerini durdururlar. Mezenkimal hamartomlar bir organ veya dokunun mezenkim dokusunun miktarında, yapısında ve olgunlaşmasındaki farklılıkları ifade eder. Evcil hayvanlarda mezenkimal hamartomlar en sıklıkla köpeklerde gözün konjunktivasıyla ilişkili olarak ve lateral göz açısında bildirilmiştir. Bu olguların kollagen ipliklerinin kalınlığında (daha ince veya daha kalın) farklılıkları birlikte kollagenin içerisinde adipoz dokunun varlığı ve kimi olgularda adipoz dokuyla birlikte iskelet kaslarının varlığı tespit edilmiştir (6). Sunulan bu olguda da iskelet kaslarının varlığı hariç benzer bulgular saptanmıştır.

Hayvanın postoperatif muayenelerinde dış seslere karşı tepkilerinde artış gözlenmesi, operasyonla birlikte kulak kanalının açılmasının hayvanın işitme duyusunun artışına olumlu katkıda bulunduğunu düşündürmektedir. Ayrıca bu olgu sunumuyla Montofon ırkı bir buzağıda daha önce gözlenmeyen bilateral kulak kepçesi hamartomu tanımlanarak literatüre katkıda bulunduğu düşünülmektedir.

13. Osipov VO, Vincent P, Packer AM, Oliver GF. Folliculosebaceous cystic hamartoma of the ear and periauricular skin. *Australas J Dermatol* 2012; 53: e8-e9.
14. Carneiro FP, de Souza Vianna LM, dos Santos AM, Raymundo IT, de Azevedo AEB. Folliculosebaceous cystic hamartoma of the external auditory canal in an adult. *Ear Nose Throat J* 2012; 91: E12-E14.
15. Baget S, François A, Andrieu-Guitrancourt J, Marie JP, Dehesdin D. Hamartoma of the middle ear: A case study. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol* 2003; 67: 287-291.
16. Carvalho GA, Matthies C, Osorio E, Samii M. Hamartomas of the internal auditory canal: Report of two cases. *Neurosurgery* 2003; 52: 944-949.
17. Goda M, Isono M, Karashima A, Kasai N, Kobayashi H. Hamartoma in the internal auditory canal. *J Clin Neurosci* 2003; 10: 111-113.
18. Newman SJ, Bailey TL, Jones JC, DiGrassie WA, Whittier WD. Multiple congenital anomalies in a calf. *J Vet Diagn Invest* 1999; 11: 368-371.
19. Gülbahar MY, Aslan L, Alkan İ. Gingival vascular hamartoma in a calf. *YYÜ Vet Fak Derg* 1999; 10: 23-25.
20. Wilson RB. Gingival vascular hamartoma in three calves. *J Vet Diagn Invest* 1990; 2: 338-339.
21. Yeruham I, Abramovitch I, Perl S. Gingival vascular hamartoma in two calves. *Aust Vet J* 2004; 82: 152-153.
22. Aslanbey D, Candaş A. Veteriner Operasyon. Ankara: Medisan Yayınevi, 1994.
23. Strafuss AC. Sebaceous gland adenomas in dogs. *J Am Vet Med Assoc* 1976; 169: 640-642.